

Mistifikasyon!

Gün Zileli

17.07.2022

Mistifikasyon, bir bakıma fetişleştirme öncesi çarpıtmadır. Mistifike edilen olay, bir adım sonrasında rahatlıkla fetişize edilmeye açık hale getirilmiştir.

Örnek verecek olursam, “millet”, herhangi bir yerdeki insan topluluğunun mistifike edilmiş halidir. Gerçeğe doğrudan doğruya bakacak olursanız, “millet” adı verilen topluluklar, farklı etnisitelerden, dillerden, dini topluluklardan, farklı sınıflardan insanların yapay bir şekilde aynı çuvala doldurulmasından oluşur. Çuvalın ağzını açtığınız zaman ortalığa, farklı topluluklar saçılır.

“Sınıflar” da öyledir. Belli bir ekonomik ve sosyal katmandaki insanlar aynı “sınıf”tan kabul edilir. Bu insanlara tek tek sorsanız, genellikle “ben şu sınıftanım” demeyecektir. “Sınıf”, genellikle sosyologlar, özellikle de siyasetçiler tarafından mistifike edilmiş sosyal topluluklardır. İnsanların, dahil oldukları sosyal kategoriler ve çevreler nedeniyle bir tür “sınıf” duygusuna sahip oldukları bir gerçektir ama bu, aynı insanların illa belli bir sınıfa bağlı kalacakları anlamına gelemmez. “Sınıfsal aidiyet”i dayatan, daha çok, bu aidiyetten çıkar elde eden ya da bu tür aidiyet yoluyla bir siyasi hareket yaratma peşinde olanlardır.

Konuyu biraz daha özele götürecek olursam, işçi sınıfı elbette bir gerçeklik olmakla birlikte, bu ger-

çekliği ikide bir gündeme getirenler, bu sınıfın mensuplarından çok, “işçi sınıfı” kavramını mistifike eden politikacılar ve bu sınıf adına kurulmuş olan örgütlerin mensuplarıdır.

Elbette, bütün sınıflar gibi işçi sınıfının farklı kesimlerinin ya da bu sınıf adına hareket edenlerin de, “işçi sınıfı” adına politika yapma ya da bu sınıfın kuruluşu adına mücadele ettiklerini ileri sürme hakkı vardır, fakat bütün sınıf adına konuştuklarını ileri sürme hakları olsa bile bu genellikle bir mistifikasyon olarak kalacaktır.

Çünkü birincisi, işçi sınıfı, diğer sınıflar gibi farklı parçalardan oluşmaktadır ve bu parçaların tam bir bütün oluşturması pek mümkün değildir. Ya da daha doğrusu, bu iddianın hayata geçmesi, bir parçanın diğer parçalar üzerinde diktatörlük kurmasıyla mümkündür. Yoksa, literatürdeki “proletarya diktatörlüğü”, gerçeklikte, bir parçanın diğer parçalar üzerindeki diktatörlüğü müdür?

İkincisi, Marx ve Engels’in *Komünist Manifesto*’da belirttikleri gibi, işçi sınıfının farklı partileri vardır ve bunun böyle olması doğaldır. Tek bir işçi sınıfı partisinden söz edebilmek için işçi sınıfının bütün parçalarının gönüllü olarak tek bir partide birleşmesi gerekir ki, bu da, birazdan değineceğim olağanüstü dönemler haricinde imkânsız bir durumdur. Eğer bir yerde “tek” ve “bütünsel” bir işçi

sınıfı partisinden söz ediliyorsa, orada, Komintern döneminde gördüğümüz gibi “zoraki bir evlilik” durumu vardır.

Elbette bir parti kendisinin işçi partisi olduğunu ileri sürebilir, hatta bu adı da alabilir. Örneğin, 1961 yılında kurulan Türkiye İşçi Partisi (TİP) böyle bir partiydi ama TİP yönetimi, hiçbir zaman kendisinin Türkiye’nin **tek** “proletarya partisi” olduğunu ilan etme cüretinde bulunmamıştır. İşçi sınıfının çıkarlarını savunduğunu ileri sürmek başkadır, proletaryanın biricik partisi olduğunu iddia etmek başka.

Nitekim, “proletarya partisi” konusunda kısıkaç politik önderlerden biri olarak bilinen Lenin bile, RS-DİP’nin “Bolşevik” hizbi, 1917 Şubat Devrimi’nden sonraki olağanüstü şartlarda, savaş karşıtı propagandasıyla, o zaman tüm işçileri, köylüleri ve askerleri bağrında toplayan Sovyetler’de çoğunluğu ele geçinceye kadar Bolşevik” hizbinden “proletarya partisi” olarak söz etmemiştir.

Ne var ki, Komintern’le birlikte kötü bir gelenek yaratıldı. Komintern, bir dünya partisiydi ve bir ülkede Komintern üyesi olan herhangi bir parti otomatikman kendini o ülkenin “proletarya partisi” olarak ilan edebiliyordu. İşte bu tam bir mistifikasyondur, hem de en oportünist cinsinden.

Bu “proletarya partileri”, Sovyetler Birliği devleti sayesinde soluk alıp verebiliyor, eğer yine o sa-

yede iktidara gelmişlerse, “proletarya adına” o ülkenin yöneticisi olabiliyorlardı. Sovyetler Birliği’nde ve diğer Doğu Avrupa ülkelerindeki rejimler çökünce, bu “proletarya partileri”nin içinde yuvalanmış, işçi sınıfının sırtındaki parazitler, var oldukları ülkelerin maddi varlıklarını yağmaladı, her biri birer oligark oldu ve gerçek işçi sınıfının tepesine tünediler. Üstlerindeki “proletarya” ölü derisini de atmışlardı artık. Böyle bir mistifikasyona ihtiyaçları kalmamıştı çünkü.

Batı’daki Komintern kaynaklı komünist partiler, Sovyetler Birliği’nin desteği olmayınca tamamen çöktüler ve dağıldılar. Britanya Komünist Partisi’nin, 1930’dan beri yayınlanan günlük *Morning Star* gazetesi (1945 yılına kadar ismi *Daily Worker*’dı), tarihi bir miras kabul edildiğinden, Britanya Komünist Partisi dağıldığı halde İngiliz devletinin sübvansiyonu ile çıkmaya devam etmektedir. II. Dünya Savaşı’ndan sonra Fransa’nın güçlü komünist Partisi olan PCF’nin, o yıllardaki oy oranı olan %30 bugün hayal bile edilemez. Bugün Sol koalisyonun içindeki PCF’nin kalıntısının oy oranı %2’dir. Komintern’e bağlı Komünist partiler, 20. Yüzyılda iyi kötü bir komünist hareket tarihi yazdılsa da bu, kesinlikle işçi sınıfının tarihi anlamına gelmiyordu.

Ülkedeki, birbirleriyle gizli bir rekabet içinde olan “komünist” ya da “sosyalist” adlı partilere tavsiyem, her türlü “işçi sınıfı” mistifikasyonunu bir yana bırakmalarıdır. Bir varlığa siz “ol” deyince olmuyor. Gerçi “olma” deseniz de olmaktan vazgeçecek değil. Sınıfları da her şey gibi doğal akışına bırakmak en iyisi. Bir sınıf olarak ortaya çıkacaksa, siz istemeseniz bile ortaya çıkacaktır.

1871 Paris Komünü’nde, 1917 Petrograd’ında, 1936 Barcelona’sında olduğu gibi.

Anarşist Kütüphane



Gün Zileli
Mistifikasyon!
17.07.2022

20.07.2022 tarihinde şuradan alındı: gunzileli.net

tr.anarchistlibraries.net